

INFO TIJDK INFO-TIJK INFO-TÜRK

bulletin mensuel • monthly bulletin • maandelijks bulletin

87

8STE JAAR • UITGEVER: TURKS COLLECTIEF VOOR UITGAVE EN VERSPREIDING • INFO-TURK - 13/2, Ch. MAURICE WISERPLEIN - 1040 BRUSSEL • TEL: (32-2) 230 34 72 • JAAR-ABONNEMENT: 500 BF • PCR: 000-1168701-45 • ISSN 0770-9161

EUROPA DEINST TERUG

VOOR CHANTAGE

VAN TURKSE GENERAALS

Enkele maanden geleden, tijdens de zitting van september 1983, verklaarde de Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa in een resolutie dat "het parlement dat op 6 november in Turkije verkozen zal worden, niet beschouwd kan worden als de democratische vertegenwoordiger van het turkse volk en dat het bijgevolg geen geldige delegatie kan samenstellen om deel te nemen aan de werken van de Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa."

(Bulletin Info-Türk nr 57 blz 4)

Ondanks deze resolutie nam de delegatie van de Nationale Vergadering die op 6 november verkozen werd, op 30 januari 1984 plaats in het parlementair halfroond, zonder daartoe uitgenodigd te zijn, en nam zij deel aan de stemming tijdens de hele duur van de sessie.

Het was een echte krachttoer waarin Ankara slaagde dankzij de medeplichtigheid van de Europese rechtervleugel die elke gelegenheid te baat nam opdat het voorzien debat over Turkije niet zou plaatshebben. De delegatie van Ankara, bestaande uit 12 vertegenwoordigers en 12 plaatsvervangers, gebruikte de reglementering die een delegatie, wiens toelaatbaarheid betwist wordt, toelaat toch te zeten tot de Vergadering een duidelijk standpunt inneemt. Wat betreft de Europese "gematigde" rechtse en linkse afgevaardigden, deze besloten het debat over Turkije, evenals dit over het cyprisch probleem uit te stellen tot de maand mei. Als voorwendsel gebruikten ze de gedeeltelijke staking van de tolken, die begon op 2 februari.

Volgens *Le Monde* is de 35ste gewone zitting van de Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa voortijdig geëindigd, in een verwarring die zelden meegemaakt werd in het halfroond van de "21".

De laatste ontwikkelingen op het gebied van de turks-europese relaties die uitliepen in de mislukking van het initiatief van de Europese democratische parlementsleden in de Raad van Europa, begonnen onmiddellijk na de turkse verkiezingen met een uitdaging van generaal-president Evren die bevestigde dat Turkije met het houden van de verkiezingen zou bewezen hebben dat de democratie hersteld werd, de nieuwverkozenen de opdracht gevend zich naar Straatsburg te begeven om daar Turkije te vertegenwoordigen bij de Raad van Europa.

Ozal, de chef van de nieuwe regering van Ankara heeft nu al de toon van generaal Evren overgenomen, ermee

dreigend de relaties van Ankara met de Raad van Europa volledig te verbreken.

Op 8 januari vertelde premier Ozal de verslaggevers: "Indien de houding van de Parlementaire Vergadering zo blijft en als we bijgevolg niet vertegenwoordigd kunnen zijn in de parlementaire vleugel van de Raad, dan zullen wij niet langer aanwezig zijn in het Ministercomité."

Vervolgens koos de Nationale Vergadering 12 parlementsleden die Turkije moeten vertegenwoordigen in de Raad van Europa. Deze startten onmiddellijk hun pendeldiplomatie in 15 Europese hoofdsteden.

Ozal's beslissing om een parlementaire delegatie naar Strasbourg te sturen maakte het de Raad van Europa moeilijk en Karl Ahrens, de voorzitter van de Parlementaire Vergadering, vloog naar Ankara om de Turkse autoriteiten van hun besluit af te brengen. Hij faalde echter in zijn pogingen om de Turkse regering ervan te overtuigen te wachten tot de volgende voltallige zitting van de Raad in mei, in plaats van nu op een mogelijke confrontatie aan te sturen.

Op 30 januari hield de Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa één van de meest cruciale zittingen sinds zijn bestaan. Ondanks het feit dat dezelfde Raad een paar maand geleden een resolutie aannam teneinde de Turkse parlementsleden, verkozen ten gevolge van de verkiezingen van 6 november, niet te aanvaarden, waren er 12 vertegenwoordigers van de nieuwverkozen Turkse Vergadering en hun plaatsvervangers aanwezig in de grote hall van het Europa-paleis.

De socialistische groep protesteerde tegen hun aanwezigheid. Toen het debat betreffende de geloofsbrieven van de Turkse afgevaardigden geopend werd, kwam Lasse Budtz, een deens socialistisch parlements-lid, tussenbeide in naam van zijn groep, de grootste van de 170 leden tellende Vergadering.

"De belangrijkste vraag is of het parlement van Turkije werkelijk vrij verkozen werd," zei hij; "Dat is het niet. Slechts drie van de 15 partijen die wilden deelnemen werden toegelaten." Budtz zei dat, hoewel er een bepaalde vooruitgang gemaakt werd in de richting van de democratie in Turkije, de Socialistische Groep unaniem besloten had zich te verzetten tegen de validatie van de geloofsbrieven van de Turkse afgevaardigden. "In de staat Turkije worden de mensenrechten ernstig geschonden", zei hij, "de vakbonden zijn niet vrij, de pers is niet vrij, de universiteiten zijn niet vrij. De gevangenen zitten vol politieke gevangenen en we constateren een gebrek aan amnestie."

Maar degenen die van plan waren de Turkse afgevaardigden de eerste dag tijdens de openingszitting te weigeren, voelden zich verslagen toen Karl Ahrens, de voorzitter van de Parlementaire Vergadering, verklaarde dat hij de kwestie van de geloofsbrieven terugstuurde naar de Statutencommissie.

De regeringsgezinde Turkse pers reageerde als volgt op deze eerste hinderpaal:

"De keiharde aanpak van de Socialistische groep was al verwacht voor men de sessie begon en waarnemers verwachten dat de gematigde socialistische socialistische leden hen zouden volgen."

"Uiteindelijk zegevierde het gezond verstand en degenen die zich realiseerden dat Turkije, dat het zuidoost-bastion van Europa is, niet opgeofferd zou worden en degenen die wat verantwoordelijkheidsgevoel hadden, probeerden de anti-Turkse tendens te bedaren."

De hoofdpersoon van de "matigingsoperatie" was Karl Ahrens, die onlangs, vóór de meeting van de Vergadering, Turkije bezocht had. Voor de eerste maal in de geschiedenis van de Raad staakte de Vergadering de sessie om te wachten op de beslissing van de Statutencommissie. Deze Commissie, die onmiddellijk

bijengeroepen werd, hielp het Turkse regime door de kwestie door te sturen naar een gemengde vergadering van de Commissies voor Politieke en Wettelijke Zaken.

De motie om de zaak door te sturen naar de gemengde commissie werd door de Vergadering goedgekeurd met 116 stemmen tegen 7, en de eerste ronde werd duidelijk gewonnen door het Turkse regime.

Tijdens de avondzitting van de Commissies voor Politieke en Wettelijke Zaken kwamen 2 tegengestelde meningen met mekaar in botsing. Op het einde was het rapport van Ludwig Steiner, dat kritiek leverde op Ankara, duidelijk afgezwakt, en 35 leden van de gemengde commissie stemden voor een verzoenende oplossing voor de Turkse vertegenwoordiging in de Vergadering, terwijl 15 leden tegen stemden en 8 zich onthielden.

Volgens de Turkse pers sloeg de Commissie, door zo'n houding aan te nemen, opnieuw 2 vliegen in één klap. De rapporteurs van de 2 commissies werden belast met het opstellen van een nieuw gezamenlijk rapport, om Turkije in staat te stellen zijn plaats in de Vergadering te behouden en ook de oppositie tevreden te stellen door te zeggen dat de geloofsbrieven van de Turkse afgevaardigden opgenomen zullen worden in de mei-zitting van de Raad.

Maar het verhitte debat over een compromis-tekst eindigde zonder oplossing. De socialistische groep en de conservatieven bleven bij hun tegengestelde standpunten betreffende Turkije, er waren wel een paar scheurtjes in de rangen van de socialisten. Enkele leden van de Turkse delegatie zouden de zaal willen verlaten hebben toen het gezamenlijk Steiner-Alder rapport poogde om het statuut van de Turkse parlementaire delegatie te wijzigen in de status van "waarnemers". De socialisten probeerden in de resolutie moties in te lassen waarbij Turkije verzocht wordt de staat van beleg op te heffen en een amnestie uit te vaardigen, en dit als voorwaarde te stellen voor Turkije's deelname aan de zitting van de Parlementaire Vergadering in mei.

Hierop begonnen de Turkse afgevaardigden hevig te ruziën, ook onder mekaar, om hun verschillende meningen. Terwijl de afgevaardigden van de MDP duidelijk opvielen door hun diplomatieke ervaring, drongen de afgevaardigden van de 2 andere partijen, de AnaP en de HP, uit jaloezie aan op een vervroegde terugkeer naar Ankara. Hierop ontstond een drukke telefonische communicatie tussen Ankara en Straatsburg, de Turkse delegatie voerde telefoongesprekken met premier Ozal en met minister van buitenlandse zaken Halefoglu. Deze laatste wierp op dat het weggaan van de Turkse delegatie slechts een dienst zou betekenen aan degenen die Turkije uit de Raad willen hebben.

Ondertussen oefenden de diplomatieke VS-kringen grote druk uit op de Europese regeringen om te beletten dat er een resolutie tegen het Turkse regime aangenomen zou worden. *The Wall Street Journal* van 1 februari zei: "De Turken hebben een harde tijd achter de rug, met 3 jaar militaire regering om het sovjet-gestuurde terrorisme te bestrijden. Er zijn net verkiezingen geweest en de generaals zijn terug naar de kazernes. Maar in plaats van een buurland welkom te heten, probeerden de 21 leden van de Raad van Europa te beletten dat de Turkse delegatie zijn plaats zou innemen."

Terwijl de discussies over Turkije aan de gang waren in het Europa-paleis, gaf de voorzitter van de Parlementaire Vergadering, Karl Ahrens, een receptie ter ere van de Turkse delegatie, waarbij de Turkse ambassadeur bij de Raad van Europa aanwezig was, dit zonder zich te storen aan de oppositie tegen de aanwezigheid van de Turkse afgevaardigden in de Raad.

Op 3 februari waren de zittingen van de Parlementaire Vergadering erg verward en het debat over Turkije en Cyprus begon op een komedie te gelijken nadat de europese parlementsleden in een discussie verwickeld raakten over het feit welke kwestie men eerst zou bespreken.

Eerder had de voltallige zitting besloten om het debat betreffende Cyprus uit te stellen tot de meezitting van de Vergadering. De Politieke Commissie drong er echter op aan de zaak Cyprus onmiddellijk te bespreken, en er werd tot een 2de stemming overgegaan, die de weg voor het Cyprus-debat effende.

Bepaalde bronnen zegden dat de conservatieve groep geen debat over Turkije wou vóór de maand mei. De socialisten wilden geen debat omdat dit scheurtjes aan het licht zou brengen in hun gelederen, omdat de "gematigden" een standpunt ten voordele van het turks regime zouden innemen.

In het midden van het debat over Cyprus stopten de tolken plots met vertalen en begonnen ze hun eigen verklaring voor een nieuwe loonstaat en betere werk-omstandigheden voor te lezen. De voorzitter van de Vergadering, Karl Ahrens, onderbrak de Vergadering doch de situatie verbeterde niet en de sessie werd stopgezet.

Volgens *Le Monde* kon alleen de vertaling in het duits en het italiaans, bijkomstige talen in het werk van de Vergadering, niet verzekerd konden worden. Ondanks het feit dat de vertaling in het engels en het frans, de 2 officiële talen van de Vergadering verzekerd werd, greep de meerderheid van de conservatieve en christen-demokratische vertegenwoordigers, die het regime van Ankara gunstig gezind zijn, deze gelegenheid aan om de opschorting van de zitting te vragen. Zodanig boekte de nieuwe turkse delegatie, tegen dewelke links en de liberalen zich verzet hadden wegens "een gebrek aan de regels van de democratie", winst.

De ierse vertegenwoordiger Andrew drukte zijn mening over het mislukken van het debat over Turkije in de Parlementaire Vergadering als volgt uit: "De Raad van Europa is nu werkelijk een cirkus geworden". De oostenrijkse vertegenwoordiger Steiner, tevens rapporteur van de commissie voor Politieke Zaken, interpreteerde de situatie als "beschamend voor de Raad".

In Ankara beweerde de woordvoerder van de turkse delegatie, Kamuran Inan, dat het turks regime een politieke en diplomatieke overwinning behaald heeft op de "extremistische westeuropese socialistische afgevaardigden die probeerden om Turkije los te maken van de Raad van Europa."

Zonder twijfel is degene die het meest ingenomen is met de mislukking van de Raad, premier Ozal. Op 5 februari, het resultaat als propaganda gebruikend voor zijn campagne voor de gemeenteverkiezingen, zei hij in Giresun: "Indien ze ons willen uitsluiten door bepaalde manoeuvres aan te wenden, en indien ze de macht daartoe bezitten, mogen ze zo handelen. In dat geval zullen we nooit naar ginder gaan".

Volgens het duits dagblad *Frankfurter Rundschau* speelde Ozal een spelletje poker en won hij.

Ondanks het succes van Straatsburg wordt de regering van Ankara, volgens het grieks blad *Kathimerini* van 7 februari, op gebied van democratie nog voor andere problemen geplaatst.

In maart zal de kwestie van de schending van de mensenrechten in Turkije namelijk het onderwerp zijn van een debat in het Europees Parlement. De rapporteurs zullen onder andere de socialisten Ludwig Fellermaier en David Blackman zijn, die onlangs Ankara bezocht hebben, waar ze niet ontvangen werden door premier Ozal, noch door Necmettin Karaduman, de voorzitter van het turks parlement, dit ondanks hun nadrukkelijk verzoek om met hen te spreken.

In mei zal in Kopenhagen de conferentie van de Socialistische Internationale gehouden worden. Daar aan zal onder andere de vroegere sociaal-demokraat Ecevit deelnemen. Volgens insiders proberen de turkse politici de kritiek die de socialistische afgevaardig-

den leveren op gebied van de mensenrechten, te kortsluiten door een complexe chantage. Of het nu gaat om oude of nieuwe sociaal-demokratische leiders, om Ecevit of om İnönü en Necdet Calp, respectievelijk voorzitter van Sodep en van de HP, alle politici brengen het argument naar voor dat, indien het offensief tegen Ankara blijft voortduren, de regering van Ankara verplicht zal zijn de relatie met de VS te versterken. Deze kwestie werd het eerst aangehaald door Ecevit, ter gelegenheid van de vorige vergaderingen van de Socialistische Internationale.

Zoals reeds eerder gezegd in verschillende *Bulletins*, was de militaire coup van de generaals zelf een interventie in het kader van de agressieve plannen van de VS in het Midden-Oosten. Onmiddellijk na de coup sloot het militair bewind een reeks bilaterale akkoorden met de VS, terwijl het een vijandige politiek voerde ten overstaan van Europa, wegens de kritiek van deze laatste over de schending van de mensenrechten in Turkije.

Na de overgang naar het zogenaamd parlementair regime kreeg de regering Ozal onmiddellijk warme gelukwensen van president Reagan. Na het aanvangen van de monetaristische politiek van de nieuwe regering begaven de delegaties van het IMF en van de Wereldbank zich naar Turkije en lieten zij weten dat Turkije financiële steun zal blijven genieten zolang de economische maatregelen, bekendgemaakt door Ozal, van toepassing blijven.

Onlangs, op 5 februari, maakte generaal-president Evren bekend dat de turks-amerikaanse vriendschap steeds groter wordt. Het bewijs hiervan is dat, zelfs voor de formatie van de nieuwe regering, het militair bewind een akkoord met de regering Reagan ondertekende, waarbij toelating gegeven wordt aan de Amerikanen om de luchtbasis van Incirlik te gebruiken voor de bevoorrading van de Amerikaanse troepen in Libanon. Op 10 december begon het AWACS-luchtverkeer tussen Konya in Turkije en West-Duitsland. Er is zelfs sprake van een eventuele installatie van Amerikaanse atoomraketten op turks grondgebied.

Het laatste gebaar was het spektakulair bezoek aan Istanbul op 6 februari, van de 6de Vloot, dit na een interval van 15 jaar. Een dag later vertrok de vloot naar Libanon. Dit gebaar ging gepaard met een verhoging van de Amerikaanse "hulp" aan Turkije. Terwijl de hulp aan Griekenland op het niveau van 1984 blijft (500 miljoen \$), stijgt de hulp aan Turkije van 744 tot 934 miljoen \$.

In deze omstandigheden is het argument van de turkse politici volkomen ongegrond.

Er is slechts één enkel criterium om het niveau van de relaties tussen Turkije en Europa te bepalen: respecteert het turks regime ja of nee de mensenrechten zoals bepaald in de Europese conventie?

Het is juist dat er 3 partijen meer zullen deelnemen aan de gemeenteverkiezingen, namelijk de Partij van de Sociale Democratie (Sodep), de Partij van de Juiste Weg (DYP) en de Partij van het Welzijn (RP), dit naast de partijen die reeds in het parlement vertegenwoordigd zijn.

Verschillende politieke tendensen die vertegenwoordigd zijn in het Europees Parlement evenals in de Raad van Europa, mogen echter op geen enkele wijze deelnemen aan het politiek leven. Bovendien zitten honderden van hun leiders nog steeds achter tralies.

Zelfs indien gedeeltelijke amnestie verleend wordt, zullen duizenden gevangenen opgesloten blijven in de militaire gevangenis wegens hun opinies.

Terwijl de realiteit van Turkije verblindend duidelijk is, is het schandalig voor de Europese gemeenschap dat Europa zich terugtrekt voor de chantage van de turkse generaals en politici.

POLEMIEK OVER ALGEMENE AMNESTIE VERBODEN

Terwijl het Ministerie van Justitie 160 petitiees voor een algemene amnestie overhandigde aan de voorzitter van de Grote Nationale Vergadering, verbod het krijgswetbevel, dat nog steeds censuur uitoefent op de turkse pers, op 10 januari 1984 alle verbale en orale discussie over amnestie.

Hoewel er geen afspraak was betreffende een algemene amnestie in het programma van de nieuwe regering, zette de parlementaire groep van de regerende Moederland Partij (AnAP) op 24 december het licht op groen voor het indienen van wetsontwerpen voor een gedeeltelijke amnestie.

Op 5 december zei premier Ozal in een interview met het dagblad Tercüman het volgende: "Dit is een subtiel probleem, waarmee we heel voorzichtig moeten zijn. Ik moet nog een paar maal nadenken voor ik over dit onderwerp kan spreken." Tijdens zijn verkiezingscampagne vermeed hij amnestie te beloven, met de bewering dat "degenen die in 1974 amnestie kregen, later terug betrokken waren bij politieke gewelddaden".

Toch leidde deze kwestie, net na de algemene verkiezingen, tot vele controversen in politieke kringen, omdat 100.000 gevangenen en hun familie, die een belangrijk kiespubliek vertegenwoordigen, druk uitoefenen op de nieuwverkozen politici.

Hoewel er geen eensgezindheid bestaat betreffende de amnestie, geeft de omvang van de amnestie aanleiding tot polemiek, omdat de militairen, de echte machthebbers van het land, reeds duidelijk maakten dat zij tegen amnestie zijn voor de personen die veroordeeld werden of nog terechtstaan wegens misdaden tegen de staat, vermeld in artikel 141, 142, 146, 149 en 163 van de turkse strafwet. Volgens een officieel communiqué was het aantal politieke gevangenen op 31 maart 1983 ongeveer 20.000. Veel nieuwe parlementsleden hebben nog niet voldoende moed om amnestie voor de politieke gevangenen voor te stellen.

De nieuwe turkse grondwet bepaalt bovendien dat personen, veroordeeld voor daden die betrekking hebben op de vermelde artikels, nooit vergiffenis zullen krijgen, al beslist de meerderheid van de afgevaardigden anders.

Theoretisch kan het parlement een grondwetsartikel altijd wijzigen, maar niemand koestert momenteel de illusie dat een parlement, ontstaan uit een verkiezingsgrap, dit durft te doen.

Vooraleer de commentaar aangaande amnestie verboden werd, gaven bekende personen hun mening hierover:

Attila Sav, ex-voorzitter van de Balieverenigingen van Turkije: "Indien we over amnestie spreken moeten we ons toeleggen op een algemene amnestie. Het moet er een zijn met enkele kleine uitzonderingen, die gebaseerd is op gelijkheid, en die geen oude wonden openreet".

Muammer Aksoy, voorzitter van de Balievereniging van Ankara: "In alle democratische landen wordt eerder amnestie verleend aan politieke gevangenen dan aan veroordeelden voor gewone vergripen. Vooral voor persovertradingen zou er onmiddellijk amnestie moeten verleend worden".

Sakıp Sabancı, een leidinggevend turks zakenman: "Degenen die politieke misdaden pleegden voor hun ideologie mogen geen vergiffenis krijgen".

Recep Bilginer, vice-voorzitter van de Journalistenvereniging van Istanbul: "Ik ben voor algemene

amnestie, vooral voor persovertradingen. Iedere opinie die vandaag als misdaad aanzien wordt kan morgen als onschuldig beschouwd worden. Daarom zou de amnestie voor politieke vergripen zeer vergaand moeten zijn".

Bilgin Yazıcıoğlu, voorzitter van de Vereniging van turkse advocaten: "Er zou bewust amnestie moeten verleend worden aan gevangenen, teneinde de wonden te helen".

Ibrahim Bodur, voorzitter van de Kamer van Industriëlen van Istanbul: "Gezien God de mensen vergiffenis schenkt zouden deze elkaar ook vergiffenis moeten schenken... In het verleden echter bracht de amnestie voor hen die misdaden tegen de Staat, de Natie en het regime pleegden, meer schade dan nut met zich mee".

Turgut Sunalp, voorzitter van de Nationalistische Democratische Partij (MDP): "Wij zijn voor een gedeeltelijke amnestie".

Ulku Söylemezoglu, woordvoerder van de parlementaire groep van de MDP: "Wij hebben een amnestie op het oog waarvan de grenzen bepaald worden door de grondwet".

Necdet Calp, voorzitter van de Volkspartij (HP): "Wij zijn ons bewust van de ondraaglijke omstandigheden in de gevangnissen. De grondwet maakt reeds duidelijk aan welke gevangenen de Vergadering amnestie kan verlenen. Er zijn echter gevangenen die niet veroordeeld werden voor hun daden maar voor hun opinies".

BOMEXPLOSIES IN TURKIJE

Op 21 december werden de residentiële wijken in Ankara en Istanbul dooreen geschud door 2 bomexplosies, hetzelfde incident kon in Izmir voorkomen worden.

Premier Ozal zei dat, volgens de eerste informatie, de aanslag niet onmiddellijk gericht was tegen Turkije, maar in verband stond met de golf van bom-aanslagen in het Midden-Oosten. Naar aanleiding van de incidenten hielden politie en krijgswettroepen een mensenjacht en verstrakten zij de veiligheidsmaatregelen in heel Turkije. Een week later maakte de Generale Staf bekend dat de aanslagen gepleegd werden door een militaire vleugel van een klandestiene partij, genaamd "Hizbül Dava", die actief is in een buurland, en dat "6 terroristen en 3 medeplichtigen van vreemde nationaliteit door de veiligheidsdienst aangehouden werden".

VERZET IN GEVANGENISSEN

Op 3 januari gingen de politieke gevangenen van de militaire gevangnissen van de streek van Diyarbakir opnieuw in hongerstaking uit protest tegen de levensomstandigheden.

De gevangenen, het merendeel van koerdische oorsprong, gingen reeds een maand in hongerstaking tijdens de zomer. Ze beëindigden hun aktie toen het gevangenisbestuur beloofde in te gaan op hun eisen betreffende het verbeteren van de omstandigheden in de gevangenis. Onlangs verbood de overheid echter opnieuw het verschaffen van eten, schrijfgereef en papier aan de gevangenen, de gesprekken met de familie werden beperkt en gevangenen werden geslagen voor de ogen van hun bezoekers.

Anderzijds zou men alle politieke gevangenen van de Mamak-gevangenis in Ankara, die weigerden een uniform te dragen, gedurende drie dagen en drie nachten, tot de morgen van 6 januari 1984, geslagen hebben. De slachtoffers van deze onmenselijke behandeling vroegen het militair hof, waarvoor ze terechtstaan, op 9 januari, maatregelen te treffen voor hun veiligheid.

De familieleden van de afgeranselde gevangenen bezochten de nieuwe voorzitter van het Parlement, Karaduman, en overhandigden hem een petitie voor het stoppen van de mishandeling in gevangenis.

VEROORDELINGEN

1.12, in Izmir, 3 leden van Dev-Yol veroordeeld tot levenslang en 29 anderen tot gevangenisstraffen tot 15 jaar.

2.12, in Ankara, 7 personen veroordeeld tot elk 5 jaar gevangenis wegens deelname aan activiteiten van Kurtulus, 12 personen tot 15 jaar omdat ze probeerden THKP/C te reorganiseren. In Erzincan, 4 leden van Dev-Yol tot elk 5 jaar gevangenis.

3.12, in Diyarbakir, het proces van de Arbeiderspartij van Koerdistan (PKK) eindigde met 3 doodstraffen, 10 veroordelingen tot levenslang en 10 diverse gevangenisstraffen.

9.12, in Erzurum, een rechts activist ter dood veroordeeld en 23 anderen tot diverse gevangenisstraffen veroordeeld. Dezelfde dag in Izmir, 2 leden van Dev-Yol veroordeeld tot levenslang en 5 anderen tot diverse gevangenisstraffen.

10.12, in Antalya, 3 leden van Dev-Yol veroordeeld tot levenslang en 4 anderen tot diverse gevangenisstraffen.

14.12, in Gölcük, 19 rechtse activisten veroordeeld tot gevangenis tot 17 jaar.

15.12, in Adana, 4 leden van PKK veroordeeld tot elk 13 jaar cel.

16.12, in Ankara, 2 vroegere vertegenwoordigers van de Republikeinse Volkspartij (CHP), Temel Ates en Ertugrul Günay, elk veroordeeld tot 3 jaar cel wegens deelname aan acties van Dev-Yol. Ze kregen tevens 1 jaar huisarrest.

17.12, in Ankara, 1 gedaagde van het proces van KAWA werd ter dood veroordeeld en 2 anderen tot levenslang. Dezelfde dag, in een ander proces tegen KAWA, 4 gedaagden elk veroordeeld tot 5 jaar cel. In Istanbul werden 2 gedaagden van het proces van TKP-ML elk veroordeeld tot 8 jaar gevangenis voor het maken van separatistische propaganda in een petitie die ze eerder aan de rechter overhandigden.

21.12, in Izmir, 4 studenten veroordeeld tot elk 20 maand gevangenis.

24.12, in Ankara, 46 gedaagden van het proces van TDKP veroordeeld tot gevangenisstraffen tot 16 jaar.

30.12, in Adana, een lid van Dev-Yol ter dood veroordeeld en een ander tot levenslang. Ook werden 3 leden van de Unie van de Arbeid (EE) allen tot 20 jaar gevangenis veroordeeld.

31.12, in Adana, 15 gedaagden van het proces van DMB (Revolutionaire Unie van het Volk) veroordeeld tot gevangenisstraffen tot 15 jaar. Dezelfde dag werden in Istanbul 27 Iraanse studenten elk tot 6 jaar gevangenis veroordeeld omdat ze verleden jaar het consulaat van Iran in Istanbul bezetten.

MASSA - PROCESSEN

Ondanks de vorming van het zogenaamd parlementaire regime zetten de militaire aanklagers de rechtsprocedures tegen vakbondsambtenaren en andere progressieven verder.

De aanklager van het krijgswetbevel van Istanbul behandelde op 27 december 2 nieuwe zaken, 1 tegen 14 ambtenaren van Taper-Is, aangesloten bij DISK, en een andere tegen 13 ambtenaren van de onafhankelijke vakbond Ilerici Yapı-Is.

Dezelfde dag begon voor het militair tribunaal van Istanbul het proces van 64 ambtenaren van de Vakbond voor Metaalarbeiders, Maden-Is, aangesloten bij DISK.

Anderzijds werd het proces van 54 ambtenaren van de Drukkersvakbond Basin-Is, aangesloten bij DISK, bij het proces van DISK gevoegd. Zo steeg het aantal beschuldigen in dit proces tot 139, waarvan er 74 de doodstraf kunnen krijgen. 85 gedaagden staan terecht onder arrest, 44 anderen zijn niet opgesloten en 1 beschuldigde is nog spoorloos.

2.12, in Erzurum werd de voorzitter van de Sociaal-demokratische Partij (SODEP), Kartay, voor het tribunaal gebracht op beschuldiging dat hij de verkiesingswet niet respecteerde vóór de verkiezingen.

8.12, in Ankara werd de bekende schilder Orhan Taylan en 3 andere personen als beschuldigen ingelast in het massa-proces tegen TKP.

9.12, in Ankara begon het proces van de ambtenaren van TUTED (Vereniging van Technische Bedienden). De aanklager eist 3 jaar cel voor de gedaagden die beschuldigd worden van linkse en separatistische activiteiten.

7.12, in Istanbul werd de ex-minister van Buitenlandse Zaken, İhsan Sabri Caglayangil, door een militaire aanklager ondervraagd betreffende het feit dat hij de Duitse minister van Buitenlandse Zaken, Genscher, een brief schreef over de politieke situatie in Turkije.

15.12, in Istanbul werd een nieuwe zaak geopend tegen 4 ambtenaren van het Volkshuis van Bakirköy, op beschuldiging van kommunistische propaganda.

16.12, in Izmir werden 9 personen voor het tribunaal gebracht, beschuldigd van kommunistische activiteiten.

18.12, in Izmir staan 17 leden van de Idealistische Jeugdvereniging (UGD) terecht voor een militair hof.

19.12, in Istanbul spant de militaire aanklager een nieuw proces in tegen 54 veronderstelde leden van Kurtulus. 9 van hen kunnen de doodstraf krijgen.

22.12, in Istanbul spant de militaire aanklager 2 nieuwe processen in, één tegen 8 rechtse activisten, waarvan er 6 de doodstraf kunnen krijgen en één tegen 4 leden van de Progressistische Jeugdvereniging.

29.12, in Ankara wordt de vroegere sekretaris-generaal van SODEP, Oktay Eksi, ondervraagd door de militaire aanklager omdat hij vóór de verkiezing verklaarde niet te zullen stemmen.

NIEUWE ARRESTATIES

2.12, het 2de legerbevel maakt bekend dat 795 personen gezocht worden door de veiligheidsdiensten en dat de laatste 3 maanden 76 personen gearresteerd werden in de streek van Malatya.

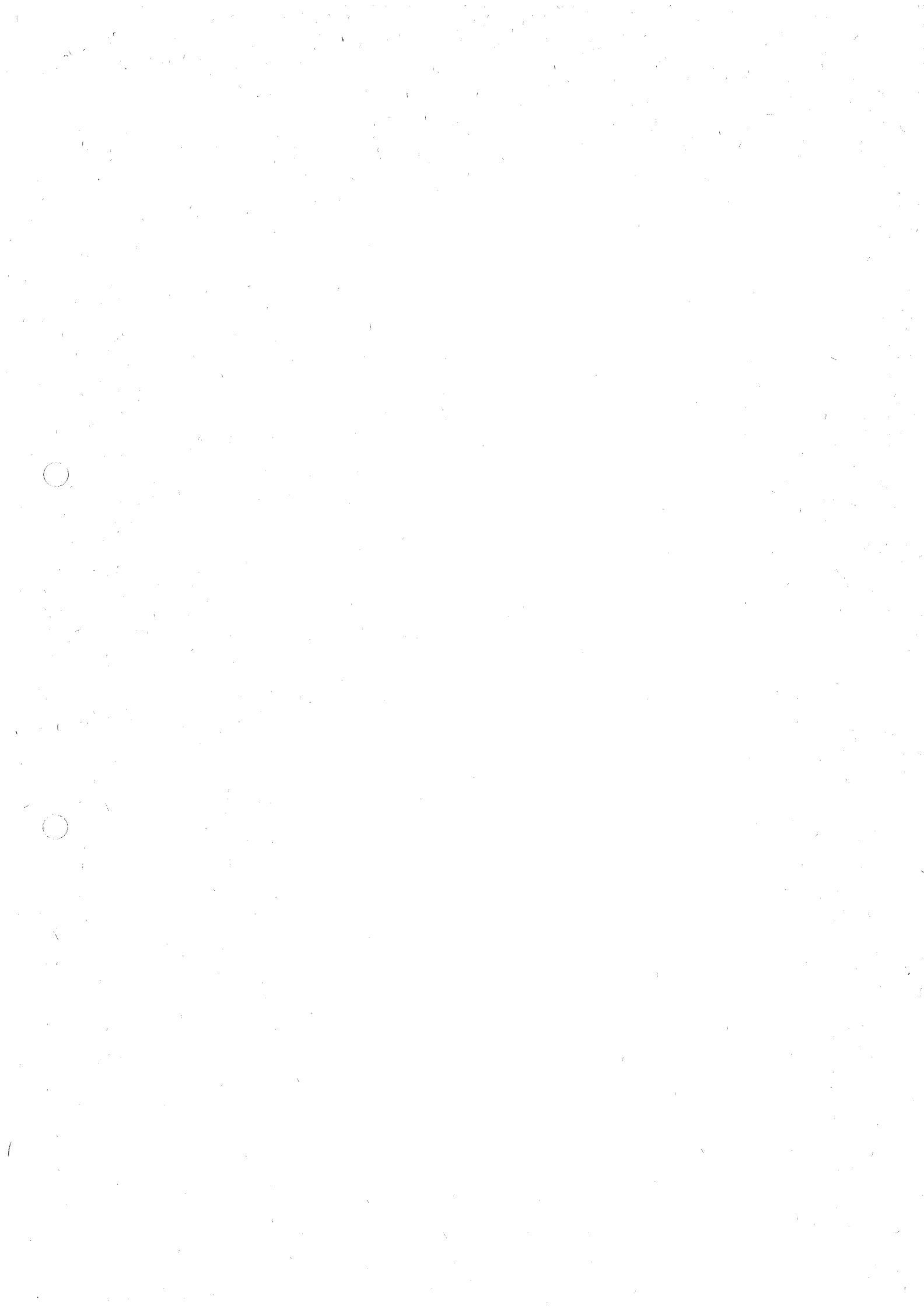
3.12, in Izmir, 5 veronderstelde leden van Dev-Yol worden gearresteerd.

4.12, in de provincies Ankara en Artvin arresteert de veiligheidsdienst 26 veronderstelde leden van Dev-Yol. Dezelfde dag wordt bekendgemaakt dat 22 leden van de koerdische organisatie Ala Rızgeri in Elazığ gearresteerd werden.

9.12, in Izmir worden 19 veronderstelde leden van Dev-Yol gearresteerd.

17.12, in Izmir worden 24 rechtse activisten in hechtenis genomen.

23.12, in Erzincan worden 28 personen gearresteerd wegens deelname aan activiteiten van TDKP.

se burgerlijke, rechterlijke en militaire instanties te ontmoeten.

"De gemeenteraad van Luik wenst op de hoogte gehouden te worden van het verloop van het proces en van de manier waarop de gevangenen en hun familie behandeld worden."

Bij de andere Europese gemeentebesturen die hun solidariteit betuigden waren er 61 uit Zwitserland, 54 uit Spanje, 53 uit Frankrijk, 45 uit Nederland, 40 uit Portugal, 34 uit België, 30 uit Oostenrijk, 16 uit Noorwegen, 7 uit Groot-Brittannië, 5 uit Denemarken, 3 uit IJsland, 2 uit Italië, 1 uit Ierland, 1 uit West-Duitsland, 1 uit Finland, 1 uit Zweden en 1 uit Groenland.

RAPPORT VAN CEDRI

Het Europees Comité voor de Verdediging van Vluchtelingen en Immigranten (CEDRI), dat zetelt in Zwitserland, publiceerde een gedetailleerd rapport over "De huidige staat van de rechten van de mens in Turkije".

Na verschillende voorbeelden gegeven te hebben van gevallen van schending van de mensenrechten en na het militaire recht, de situatie van de koerden, de nieuwe grondwet en de wetgeving, evenals de politieke evolutie sinds de verkiezingen geanalyseerd te hebben, komt dit 40 bladzijden tellend rapport, dat gepubliceerd werd in het engels, het frans en het Duits, tot de volgende conclusie:

"Wat er zich vandaag afspeelt voor de Turkse hoven, is, zoals generaal Evren, het staatshoofd, het zelf noemde, zuiver een afrekening met de zogenaamde terroristen en separatisten, of anders gezegd, met de echte of vermeende tegenstanders van het huidige regime. Zoals onder andere vroegere onrechtvaardige regimes worden de politieke vervolgingen verborgen onder de mantel van het "recht". Deze klucht moet het regime dienen, en ze moet voor het buitenland het overduidelijke feit verbergen dat het zogenaamd "recht" uitsluitend moet gehoorzamen aan de bevelen van de generaals.

"Hoewel we de kreten en de hulpverzoeken uit de Turkse gevangenis en interneringskampen niet langer niet kunnen horen, bestaat de kans dat men Europa doof blijft voor het hulpgeroep.

Indien de rapporten over de militaire dictatuur in Turkije even talrijk geweest waren als in andere gevallen, zouden er zeker politieke en economische sancties getroffen zijn, goedgekeurd door de Europese publieke opinie. Het zijn juist dergelijke maatregelen die vandaag nodig blijken te zijn om Turkije opnieuw in een democratische situatie te brengen. Dat zou het enig doeltreffend middel zijn."

Dit rapport kan men bekomen bij CEDRI, Missionstrasse 35 - Postfach 2780 - 4002 Basel - Zwitserland.

BELGISCHE VOLKVERTEGENWOORDIGERS IN TURKIJE

Een Belgische onderzoekscommissie, bestaande uit volksvertegenwoordigers Jef Slegckx (SP) en Willy Kuypers (VU), de syndikalist Georges Vansweevelt en de vertegenwoordigers van niet-gouvernementele organisaties, Jef Ulburghs, Roger Jacobs en Fons Weyens, die van 26 december tot 2 januari in Turkije verbleef, legde op 10 januari jl., tijdens een persconferentie zijn getuigenis af betreffende de schending van de mensenrechten sedert de parlementsverkiezingen.

Tijdens hun verblijf in Turkije constateerden de commissieleden dat generaal Evren de handhaver van

de orde, de grondwet en de staat van beleg blijft. Er is niets veranderd sinds de verkiezingen die zogenaamd de terugkeer van de democratie in Turkije betekenden. Ozal heeft van de militairen slechts een deel van de macht gekregen, juist genoeg om de richtlijnen van het Internationaal Monetair Fonds op te volgen. De rechten van de mens worden nog steeds massaal geschonden.

De syndikalist Vansweevelt, die van plan is stappen te ondernemen bij de Internationale Vakbondsvereniging, vindt dat de situatie van de vakbondsorganisaties in Turkije, en in het bijzonder die van DISK, tragisch is, en dat ze alle steun evenals alle solidariteit van het vrije westen verdient, minstens evenveel als "Solidarnosc" in Polen.

KOERDISCHE GEVANGENEN DOOD

Begin januari gingen de gevangenen van de militaire gevangenis van Diyarbakir (zuidoost Turkije), de meerderheid koerden, in hongerstaking uit protest tegen de omstandigheden van hun opsluiting en de foltering.

Dit verzet, dat gekenmerkt werd door incidenten waarbij er doden vielen, gaat nog steeds door toen dit *Bulletin* samengesteld werd.

Verleden jaar in september vastten de gevangenen van deze beruchte gevangenis reeds 25 dagen om te protesteren tegen de mishandeling waarvan ze, naar hun zeggen, systematisch het slachtoffer zijn. Deze aktie werd beëindigd toen de overheid beloofde verbetering te brengen in de toestand.

Op 15 januari waagde een gevangene, Serdar Can, het in het gerechtshof alarm te slaan: "Alles is weer zoals voorheen," riep hij. Zijn vermetelheid kostte hem bij zijn terugkeer in zijn cel twee gebroken benen.

Samen met hun hongerstaking startten de gevangenen een boycot van de bezoeken, en weigerden ze naar het gerechtshof te gaan voor de zittingen.

De militaire overheid verbood alle berichtgeving over de situatie in de gevangenis.

Niettemin meldde de koerdische organisatie TEKOSER in België dat ten minste 17 politieke gevangenen vermoord werden door de veiligheidsdienst, 14 daarvan stierven in cel nummer 10 door kogels, de 3 anderen stierven door foltering.

VRIENDEN VAN HET KOERDISCHE VOLK

Een groep Belgische democraten uit Leuven richtte een nieuw comité op, de "Vrienden van het Koerdisch Volk". Op 20 januari maakten zij hun manifest bekend.

Het politiek platform van dit comité is gebaseerd op het zelfbeschikkingsrecht van ieder volk, een onvervreemdbaar democratisch recht, en het internationalisme.

"Het comité is gekant tegen elke vorm van discriminatie en verdrukking van het koerdisch volk in Iran, Irak, Turkije en Syrië. Nochtans is het de mening toegedaan dat deze strijd niet gescheiden kan worden van de strijd die gevoerd wordt door de volkeren van deze landen tegen hun gemeenschappelijke onderdrukker, de dominerende klasse. Het comité legt de nadruk op een gezamenlijke strijd van alle betrokken volkeren tegen hun gezamenlijke vijand: de heersende klasse, van om het even welke nationaliteit. Volgens zijn basisprincipes bestrijdt het comité het racisme in eigen land tegen de immigranten-arbeiders.

Het contact-adres van de "Vrienden van het Koerdisch Volk": Postbus 213 - 3000 Leuven 1 - België.

Volgens een onderzoek van het Federaal Departement voor Statistiek, daalde het aantal buitenlanders in de Bondsrepubliek tot 5.540.000. Dit betekent een vermindering van 2,9 procent. In vergelijking met de cijfers van 1974 echter, het jaar dat de overheid de immigratie verbood, vertoont het buitenlands bevolkingscijfer toch een stijging van 15 pc, wegens de hereniging van immigrantenfamilies en het hoog geboortecijfer van de turkse bevolking.

Het Turks Instituut voor Statistiek meldt dat het aantal turkse kinderen van 0 tot 18 jaar, die in het buitenland verblijven, steeg tot 817.000 en het aantal huisvrouwen tot 451.000. Het totaal aantal turkse arbeiders bedraagt 952.000.

Voor West-Duitsland zijn de korresponderende cijfers respectievelijk 634.000, 349.000 en 576.000.

De minister van Binnenlandse Zaken van de BRD schat dat, door het laag geboortecijfer van de duitse bevolking, deze in het jaar 2000 zal gedaald zijn van 56,9 miljoen nu, tot 52,16 miljoen en tot 38,28 miljoen in 2030. Het aantal buitenlanders zal daarentegen tegen het jaar 2000 stijgen tot 7 miljoen.

De directeur van het Departement voor Buitenlanders, Günter Tschiersch, maakte bekend dat de federale regering hoopt dat minstens 50.000 turkse immigranten naar hun land zullen terugkeren dankzij de nieuwe wet die een terugkeerpremie van 10.500 DM voorziet.

Bovendien beloven enkele grote duitse ondernemingen die buitenlanders tewerkstellen een supplementaire premie die hoger ligt dan dit bedrag. Manesmann bijvoorbeeld maakte bekend dat de firma een premie van 22.000 DM zal betalen aan hen die naar hun eigen land willen terugkeren.

RACISTISCHE DADEN

13.12: In Brussel werd een turkse privé-club, Al-sancak, onder vuur genomen door onbekenden. Een marokaanse klant werd hierbij gedood en 2 anderen werden gewond. Wanneer dit *Bulletin* samengesteld wordt is er reeds een maand verstreken zonder dat de waarheid aan het licht gekomen is, vooral dan van de kant van het parket. Deze stilte versterkt het vermoeden en de onrust van de anti-racistische milieus die geloven dat het om een racistische aanslag ging. De stelling hiervan wordt ondersteund door het anoniem telefoontje aan het agentschap Belga, in naam van het "Bevrijdingsfront van België". Deze oproep stond in nauw verband met de schietpartij aangezien op het ogenblik van het telefoontje, niemand uit het publiek op de hoogte was van de feiten. MRAX en de marokaanse organisaties drukten hun bezorgdheid uit over het groeiend klimaat van haat.

13.12: In Brussel werden de muzelmannen die de moskee in de Nieuwlandstraat bezochten, onaangenaam verrast: ter hoogte van de eerste verdieping van de moskee, juist boven hun hoofd, was een varkenskop opgehangen.

15.12: In Frederikssund, Denemarken, werden 2 deense politieagenten, die ervan beschuldigd werden de turkse arbeider Osman Polat doodgemarteld te hebben, door het plaatselijk gerechtshof vrijgesproken. Polat werd op 20 juni 1983 door de beschuldigen aangehouden. Deze sloegen hem op het hoofd.

Na het vonnis, op 23 december, maakte de procureur bekend dat hij tegen deze beslissing in beroep gaat en dat hij de veroordeling van de twee politiemannen zal eisen.

22.12: In Frankfurt am Main, BRD, werd Enver Gümüşoluk, een 9-jarige turkse jongen, door zijn duitse klasgenoten doodgeslagen.

28.12: In de gevangenis van Kassel, BRD, werd

een 27-jarige turkse gevangene, Idris Sahinbay, opgehangen in zijn cel aangetroffen. De procureur van Kassel stelt een onderzoek in naar aanleiding van een verklaring dat de gevangenen in deze gevangenis mishandeld worden door de bewakers.

29.12: In Kohenhausen, West-Duitsland, pleegde een turkse vrouw, Nazan Celik, zelfmoord ten gevolge van een zenuwdepressie.

30.12: In Gent, België, werd de turk Ali Pehlivan, gehuwd en vader van 4 kinderen, door een belgische landbouwer dood aangetroffen in de velden.

ANTI-RACISTISCHE BEWEGING

6.12: Tienduizenden parijzenaars en 3 regeringsministers sloten zich aan bij de laatste etappe van een mars tegen het racisme. Dertig jongeren, de meerderheid kinderen van noordafrikaanse immigranten, begonnen in oktober aan de mars. Nadat deze geëindigd was werden 8 van de oorspronkelijke deelnemers op het Elysée ontvangen door president Mitterand.

De tocht van 1.130 km die bijna zonder publiciteit begon op 15 oktober, kreeg een politieke betekenis toen religieuze en burgerlijke groeperingen en uiteindelijk ook de franse regering, hun steun toezegden. De personen die de mars begonnen zegden te willen betogen tegen het racisme, voor gelijkheid en om rechtvaardigheid te geven aan het lot van de vele noordafrikaanse immigranten en hun families die het slachtoffer zijn van het toenemend geweld.

7.12: De bondsregering verbood de meest actieve nazi-organisatie van West-Duitsland. De leider van de groepering maakte echter onmiddellijk bekend dat hij begin 1984 met een "nieuw politiek concept" voor de dag zal komen. Het op grondwettelijke grond verbieden van het Aktiefront van Nationale Socialisten/Nationale Aktivisten werd voorafgegaan door ochtendlijke raids op flats van nazi's in het hele land, waarbij de politie een lijst van leden, rechtse literatuur en emblemen, inclusief hakenkruisen, in beslag nam. Er werden geen aanhoudingen verricht.

Het Aktiefront heeft 270 actieve leden en verscheidene duizenden supporters. Deze organisatie, die zijn bewering, te vechten voor de heropleving van Hitler's NSDAP, beklemtoont door het dragen van kaplaarzen en zwarte lederen vesten, wordt verantwoordelijk geacht voor een reeks racistische aanslagen op buitenlandse arbeiders - vooral turken - en de infiltratie in voetbal fanclubs.

9.12: In België zette de stemming van het project Gol over de immigratie, in de parlementaire commissie, de chefs van de arabische diplomatieke zendingen in Brussel ertoe aan na afloop van een vergadering een protest-communiqué te publiceren. "Dergelijke politiek is in strijd met de belgisch-arabische samenwerkingsgeest, en kan slechts schadelijk zijn voor het verder verloop ervan," zegt het communiqué.

16.12: In Luik, België, werd een fakkeltocht gehouden in het stadscentrum om te protesteren tegen het racisme en het project Gol. Ongeveer duizend manifestanten namen eraan deel.

24.12: In Brussel zeiden de belgische bisschoppen in hun kerstboodschap dat ze "bezorgd zijn over de nieuwe wetsvoorzieningen betreffende de immigratie. Zelfs als deze bedoeld zijn om wettelijk de residuële misbruiken te beteugelen, brengen ze het evenwicht en de rechten van personen en families in gevaar."

25.12: 162 luikse advocaten ondertekenden een petitie voor de intrekking van het project Gol. Ze vinden het niet gepast om de wetswijzigingen, die betrekking hebben op bepaalde fundamentele verworvenheden van de wet van 15 december 1980, aangaande het statuut van de buitenlanders, overhaast te stemmen.

INFO - TURK HEEFT NIEUWE LOKALEN

Vanaf 30 januari 1984 voegde Info-Türk (Turks Kollektief voor Uitgave en Verspreiding) al zijn activiteiten, die voorheen plaatshadden op verschillende plaatsen, samen in de nieuwe lokalen, gelegen Eburonenstraat nr 31 te 1040 Brussel, op het kruispunt van de gemeenten Brussel, Sint Joost en Schaarbeek, die dichtbevolkt zijn door de turkse immigratie.

De nieuwe lokalen bevinden zich tevens in de nabijheid van Europese instellingen zoals de EG, het Europees Parlement en het International Press Center.

Het programma van de socio-kulturele activiteiten van het Kollektief, die bij deze gelegenheid uitgebreid werden, ziet er als volgt uit:

Bibliotheek: van maandag tot vrijdag
(16.30 - 19)

Sociale dienst: maand, dinsd, dond, vrijd. (16-17)

Kreatief atelier: woensd (16.30 - 19);
vrijd (13.30 - 10)

Huiswerkschool: maand, dinsd, donderd, en
vrijdag (16.30 - 19)

Turkse taal: donderd (18 - 19)

Folklore: donderd (16.30 - 19)

Saz-lesSEN: maand, dinsd, donderd (16.30 - 19)

Sportactiviteiten: maand, dinsd, donderd
(16.30 - 19)

Alfabetisatie: dinsd en donderd (14 - 15.30)

Filmklub: dinsd en donderd (14 - 15.30)

Lichaamsexpressie: vrijd (16.30 - 19)

Muziek- en fluitlesSEN: donderd (18 - 19)